

ภูมิหลังทางประวัติศาสตร์ ปรัชญาและศาสนา ในวรรณคดีอเมริกันยุคเพียร์ตัน

จันทวรรณ อันนันตประยูร

b ทฤษฎีทางประวัติศาสตร์และความคิดทางปรัชญาและศาสนาที่มีอิทธิพลต่อการประพันธ์ของนักเขียนวรรณคดีอเมริกันเป็นอย่างมากโดยเฉพาะในยุคเพียร์ตันหรือยุคอาณานิคม ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภูมิหลังทางประวัติศาสตร์และปรัชญาและศาสนาจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ผู้ที่ศึกษาวรรณคดีอเมริกันเข้าใจวรรณคดีอเมริกันได้ละเอียดลึกซึ้งยิ่งขึ้น

เป็นที่ทราบกันดีว่ามูลเหตุที่ทำให้ชาวยุโรปและอังกฤษอพยพมาตั้งถิ่นฐานที่ประเทศอเมริกานั้นมี 4 ประการด้วยกันคือ แรงจูงใจทางศาสนา เศรษฐกิจ การเมือง และการผลประโยชน์

ประการที่ 1 มูลเหตุทางด้านศาสนา เนื่องจากมีผู้ไม่พอใจในศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก และศาสนาจารอังกฤษเป็นจำนวนมาก คนเหล่านี้จึงต้องการปฏิรูปศาสนาใหม่ ดังนั้นจึงพากันเดินทางมาเยี่ยมดินแดนใหม่แห่งนี้ด้วยความหวังว่าจะก่อตั้งดินแดนทางศาสนาตามอุดมการณ์ของตน และด้วยความเชื่อมั่นว่าพวกตนคือผู้ที่ได้รับเลือกจากพระผู้เป็นเจ้า พวกรเข้าเชื่อว่าจะอันยิ่งใหญ่ที่เข้าได้รับมอบหมายจากพระผู้เป็นเจ้าด้วยการเดินทางมายังโลกใหม่แห่งนี้ (New World) และที่นี่คือดินแดนแห่งพันธสัญญา (Promised Land) เป็นเหมือนสวนสวรรค์อีเดน (Garden of Eden) ยูทอปياเปียหรือดินแดนในอุดมคติ (Utopia) หรือเยรูซาเล姆แห่งใหม่ (New Jerusalem) นอกจากนี้พวกเขาก็หวังจะสร้าง

สวรรค์บนดินและเป็นแบบอย่างของขาวคริสต์ที่ดีที่สุดในโลกอีกด้วย

ประการที่ 2 มูลเหตุทางด้านเศรษฐกิจ เนื่องจากในยุคนั้นมีปัญหาเศรษฐกิจตกต่ำทั่วโลก คนไม่มีงานทำเป็นจำนวนมาก อีกทั้งประชากรเพิ่มจำนวนขึ้นอย่างรวดเร็วจึงทำให้ที่ดินไม่เพียงพอต่อความต้องการ ประกอบกับข่าวลือเรื่องทองของประเทศอเมริกาจึงทำให้ผู้คนจำนวนมากหลั่งไหลไปเมริกาด้วยความหวังว่าจะพลิกผันโชคชะตาของตนจากความยากจนสู่ความร่ำรวย สำหรับคนกลุ่มนี้อเมริกาเปรียบเสมือนดินแดนแห่งความหวังและการเริ่มต้นชีวิตใหม่ เนื่องจากอเมริกาเป็นดินแดนที่กว้างใหญ่ไพศาล อุดมสมบูรณ์ไปด้วยทรัพยากรธรรมชาติและสัตว์นานาชนิด

ประการที่ 3 มูลเหตุทางด้านการเมือง ประเทศอังกฤษมีนักโทษจำนวนมากจึงต้องการระบายนักโทษไปไว้ที่อเมริกาแทน รวมถึงผู้ที่ไม่พอใจในระบบการเมืองการปกครองของอังกฤษที่กดขี่พากันอยู่พม่ายังอเมริกาเพื่อก่อตั้งรัฐอิสระตามอุดมการณ์ของตนเอง ทุกคนต่างมองว่าที่นี่คือดินแดนแห่งเสรีภาพ

ประการสุดท้าย มูลเหตุทางด้านความต้องการพจยนต์ เนื่องจากเป็นการเดินทางข้ามมหาสมุทรแอตแลนติกอันยิ่งใหญ่ โดยมีชาวอินเดียนแดงที่ให้รายและขุนหรัพย์ทองคำที่รอคอยอยู่เบื้องหน้าเป็นเดินพัน นับเป็นความท้าทายผู้แสวงโชคและการพจยนต์เป็นอย่างยิ่ง

การอพยพมาตั้งถิ่นฐานของชาวอเมริกันและอังกฤษในอเมริกานั้นทำให้ประเทศอเมริกา มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมและก่อให้เกิดการผสมผสานจนกระทั่งพัฒนาเป็นวัฒนธรรมแบบอเมริกันขึ้นในที่สุด หลังจากที่คริสโตเฟอร์ โคลัมบัส (Christopher Columbus) ค้นพบดินแดนใหม่ (อเมริกา) ในปี ค.ศ. 1492 ต่อมาในปี ค.ศ. 1492 อเมริกา เวสปูชี (Amerigo Vespucci) ได้ตั้งชื่อโลกใหม่นี้ว่า อเมริกา หลังจากนั้นโคโรนาโด (Coronado) ก็สำรวจดินแดนบริเวณตะวันตกเฉียงใต้ในปี ค.ศ. 1540 หนึ่งปีต่อมา เดอ โซโต (De Soto) ก็เข้ามายังที่ราบลุ่มนิสซิสิชิปปี (Mississippi) จนกระทั่งปี ค.ศ. 1565 ชาวสเปนเริ่มอพยพมาตั้งกรุงรากที่ทั่วตอนใต้ บริเวณรัฐฟลอริดา (Florida) ส่วนชาวฝรั่งเศสพากันมาตั้งถิ่นฐานทางตอนเหนือ ที่บริเวณแม่น้ำเซนต์ โลว์เรนซ์ (The St. Lawrence River) ในขณะที่ชาวสหเดนอพยพมาตั้งหลักแหล่งทางตะวันตกที่บริเวณเดอลาแวร์ (The Delaware) ส่วนชาวตัดช์อยู่ทางตะวันตกบริเวณแม่น้ำฮัดสัน (The Hudson) ในขณะที่ชาวเยอรมัน ชาวสกอต และชาวไอริชมาอาศัยอยู่ที่นิวยอร์ก (New York) และเพนซิลเวเนีย (Pennsylvania) ส่วนชาวอังกฤษ แม้ว่าจะเป็นชาติที่ไม่มาตั้งถิ่นฐานที่อเมริกาข้ามที่สุดแต่กลับเป็นชาติที่มีอิทธิพลมากที่สุด¹

กลุ่มชาวอังกฤษที่อพยพมายังอเมริกาสามารถจำแนกออกเป็น 3 กลุ่มด้วยกัน คือ กลุ่มแรกนำโดยกัปตันจอห์น สมิธ² (Captain John Smith) พ่อค้าผู้มาตั้งกรุงรากที่เมืองเจมส์ทาวน์ (Jamestown) รัฐเวอร์จิเนีย (Virginia) ในปี ค.ศ. 1607 ส่วนกลุ่มที่สอง มีผู้นำชื่อวิลเลียม แบรดฟอร์ด³ (William Bradford) เดินทางมาเพื่อมาตั้งถิ่นฐานที่รัฐเวอร์จิเนีย แต่ทว่า ถูกกลุ่มพัดพาไปขึ้นฝั่งทางตอนใต้ของรัฐแมสซาชูเซตต์ส (Massachusetts) และเรียกบริเวณนั้นว่าพลีมัท ในปี ค.ศ. 1620 และกลุ่มสุดท้าย จอห์น วินthrop⁴ (John

Winthrop) เป็นผู้นำในการทั้งถิ่นฐานที่เมืองบอสตัน (Boston) ในปี ค.ศ. 1630

วันที่ 14 พฤษภาคม ค.ศ. 1606 สมิทกับผู้ร่วมเดินทางประมาณหนึ่งร้อยคนได้เดินทางมาขึ้นฝั่งที่ดินแดนทางฝั่งภาคตะวันออก⁵ เนื่องจากต้องการความร่ำรวยทุกคนที่เดินทางมาจึงไม่สนใจสิ่งใดนอกจากการขุดทอง สมิทต้องอดทนต่อคนพวกร้อยคนที่วันๆ ไม่ทำอะไรนอกจากขุดทรัพย์เพื่อร่อนทอง เนพาพยาภรณ์แนะนำให้คนเหล่านี้สร้างที่อยู่อาศัย มีความขยันขันแข็ง รู้จักสร้างเนื้อสร้างตัว และในที่สุดเขาก็สามารถเรียนรู้การปลูกข้าวโพดและด้วยกับชาวอินเดียนแดง เขายังได้แลนเรือสำราญทำแผนที่ และตั้งชื่อดินแดนใหม่นี้ว่านิวอิงแลนด์ (New England)

วันที่ 16 กันยายน ค.ศ. 1620 เรือเมอร์ฟล่า เวอร์กได้บรรทุกชาวอังกฤษจำนวน 102 คน ผู้ซึ่งไม่พอใจศาสนาจักรอังกฤษ (Church of England) อย่างมาก คนเหล่านี้มีความประสัน্�ghost ใจตั้งอาณาจักรทางศาสนาที่สมบูรณ์แบบเป็นของตนเอง พวกนี้แบ่งออกเป็นสองกลุ่ม คือ กลุ่มแรกมีจำนวน 35 คน นำโดยวิลเลียม แบรดฟอร์ด คุณกุลุ่มนี้นั้นแยกต钶งออกจากศาสนาจักรอังกฤษโดยสิ้นเชิง⁶ เนื่องจากมีความเชื่อว่าศาสนาจักรแห่งอังกฤษนั้นเสื่อม และไม่อาจปฏิรูปได้ กลุ่มนี้เป็นผู้ที่ยากจนและขาดการศึกษา ส่วนกลุ่มที่สองนั้นมีจุดที่ วินthrop เป็นผู้นำ พวกนี้ไม่แยกต钶งออกจากศาสนาจักรอังกฤษ⁷ เนื่องจากมีความเชื่อว่าศาสนาจักรแห่งอังกฤษนั้นเสื่อม แต่สามารถปฏิรูปได้ กลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่ร่ำรวยและมีการศึกษา

อย่างไรก็ตามต่อมาภายหลังสองกลุ่มนี้รวมเข้าเป็นกลุ่มเดียวกันโดยเรียกว่าพราเพียร์ตัน (Puritan) ซึ่งมีความหมายว่าผู้ทำให้บริสุทธิ์ พราเงาแสงหาวีการปฏิรูปศาสนาด้วยการดำเนินชีวิต

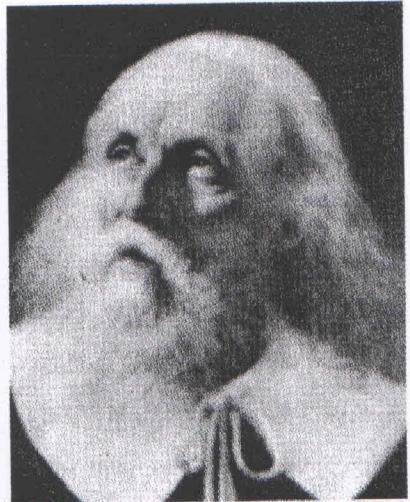
โคลัมบัสออกเดินทางค้นหาโลกใหม่

กษัตริย์จามีส สมิท

การมาขึ้นฝั่งที่เมืองเจมส์ทาวน์ รัฐเวอร์จิเนีย ปี ค.ศ. 1607

วิลเลียม แบรดฟอร์ด

พวากพิลกริมขณะลงนามสนธิสัญญาเมร์ฟล่าวอร์ ปี ค.ศ. 1620

ที่ใส่สะอาด ปราศจากมลทิน และได้ออกกฎหมายต่อต้านการเล่นโนเบลสิ่ง การพนัน การเด็นร่า รวมทั้งการดูคลิป พวกเพียร์ตันไม่ประพันธ์เรื่องแต่งใดๆ ทั้งสิ้น พวกเขาก็คัดค้านการอ่านวรรณคดีที่เป็นเรื่องสมนดิและไม่เขียนบนกระเพาะคิดว่าเป็นบ่อเกิดของความชั่วร้ายดังนั้นงานเขียนส่วนใหญ่จึงเป็นบันทึกประจำวัน บทเทคน์ บทสวต ประวัติศาสตร์ และบทกวีที่แฟงไปด้วยแนวคิดทางศาสนา นอกจากการปฏิรูปชีวิตให้ขาวสะอาดและเรียนง่ายแล้วพวกเพียร์ตันยังปฏิรูปภาษาโดยเลิกใช้ภาษาที่อัลกการแต่หันมาใช้ภาษาที่เรียนง่ายแทน ด้วยเหตุนี้ถูกเขียนในยุคเพียร์ตันมักได้รับการกล่าวขวัญถึงลักษณะการใช้ภาษาที่เรียนง่ายอันเป็นลักษณะเฉพาะของนักเขียนในยุคนี้ เนื่องจากพวกเขามีวัตถุประสงค์ที่จะรับใช้พระเจ้าและชุมชนโดยการสั่งสอนและแนะนำมากกว่าการแสดงความอ่อนแอดึงความฉลาดหลักแหลมหรือการเป็นประชญ์หรือผู้รู้⁸

ความคิดพื้นฐานของพวกเพียร์ตันนั้นมีรากฐานมาจากนักเทววิทยาที่สำคัญ 2 คน คือ 約翰 แคลвин⁹ (John Calvin) และ มาร์ติน ลู瑟อร์¹⁰ (Martin Luther) ซึ่งมีแนวความคิดหลัก 5 ประการด้วยกันคือ

ประการแรก มนุษย์มีบาปแต่กำเนิด (original sin) พวกเพียร์ตันเชื่อกันว่าหลังจากที่อาdamตกจากสรรศ์ เพราะกินผลไม้แห่งความรู้แล้วคนทุกคนก็เกิดมาพร้อมกับบาปที่มีมาแต่กำเนิด

ประการที่ 2 การถูกกำหนดชีวิตไว้แล้วโดยพระผู้เป็นเจ้า หรือการถูกกำหนดไว้แล้วอย่างไม่ทราบเงื่อนไข (predestination) คริสต์ศาสนิกชนเชื่อว่า ชาติชีวิตของทุกคนถูกกำหนดไว้เรียบร้อยแล้วโดยพระผู้เป็นเจ้า ชาวคริสต์มีความเชื่อว่าคนถูกจำแนกออกเป็น 2 ประเภท คือ พวกแรก ผู้ได้รับเลือก (the chosen or the elected) ซึ่งจะเป็นผู้ที่จะมีชีวิตนิรันดร์อยู่กับพระผู้เป็นเจ้าหลังความตาย และพวกที่สอง ผู้ที่ถูกสาปแช่ง (the damned) ซึ่งจะต้องตกงานหากไม่หลังจากความตายขึ้นนิรันดร์ การเลือกนี้พระเจ้าเท่านั้นที่เป็นผู้กำหนด

ประการที่ 3 ผู้ที่จะพ้นบาปนี้จำนวนจำกัด ด้วยการได้บาปของพระเยซู มนุษย์จะพ้นจากบาปแต่ทว่าผู้ได้รับเลือกนั้นมีจำนวนน้อยกว่าผู้ที่ถูกสาปแช่ง (limited atonement)

ประการที่ 4 เมื่อได้รับเลือกแล้ว ไม่มีผู้ใดสามารถทัดทานหรือปฏิเสธพระกรุณาของพระผู้เป็นเจ้าได้ (irresistible grace)

ประการสุดท้าย ความพากเพียรของนักบุญ (perseverance of the saints) เป็นตัวอย่างที่ทุกคนควรยึดถือ ชาวคริสต์นิกายคาทอลิกยึดถือพระเป็นตัวอย่างที่ดีและประกอบพิธีกรรมทางศาสนาเป็นสีอกลางระหว่างพระผู้เป็นเจ้ากับมนุษย์ แต่พวกเพียร์ตันไม่เห็นด้วยกับพระที่ไม่จริงใจ พวกเขาก็คิดว่าบันบุญต่างหากที่เป็นตัวอย่างที่ดีของความพากเพียรและเป็นสีอกลางที่สำคัญระหว่างพระผู้เป็นเจ้ากับมนุษย์ นอกจากนี้แล้วพวกเพียร์ตันยังเป็นผู้ที่ยึดมั่นในพระคัมภีร์ใบเบิลเป็นอย่างมาก โดยถือว่าพระคัมภีร์นั้นเป็นพระคำบรรยายของพระผู้เป็นเจ้าดังนั้นนักเขียนในยุคนี้จึงนิยมอ้างข้อความในพระคัมภีร์ใบเบิลในงานเขียนของตน

พวกเพียร์ตันยึดมั่นและเชื่อในพระบิดา พระบุตรและพระจิต และเชื่อมั่นในอำนาจของพระผู้เป็นเจ้า โดยเชื่อว่าพระองค์นั้นเป็นผู้สร้างสรรค์สิ่ง (general providence) และเป็นผู้กำหนดทุกข์ - สุข ของคนทุกคนอีกด้วย (specific providence) ดังนั้นพวกพลัชญ์ของพระเจ้าของพวกเพียร์ตันจึงเป็นพระเจ้าผู้เกรี้ยวกราดพร้อมที่จะลงทันที่ผู้กระทำผิดนอกจากนี้พวกเพียร์ตันยังมีอุปนิสัยที่สำคัญคือมักจะสำรวจและพัฒนาจิตใจตนเองอยู่เสมอ เพื่อค้นหาสัญญาณจากพระผู้เป็นเจ้า (introspection) ดังนั้นการเขียนนั้นทึกระวนจึงเป็นกิจวัตรหลักที่สำคัญต่อพวกเพียร์ตันมาก พวกเขาก็คิดว่า วัตถุประสงค์ของงานเขียนคือเพื่อสั่งสอน อบรม และแนะนำ ถือเป็นหน้าที่หลักอย่างหนึ่งในการรับใช้พระผู้เป็นเจ้า นอกจากนี้ยังเป็นการแลกเปลี่ยนความรู้

ความคิด ประสบการณ์ ตลอดจนถ่ายทอดเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์อีกด้วย

หากเราศึกษาประวัติศาสตร์ การเมือง การศาสนาของเมริกาอย่างลึกซึ้ง เรายังจะเข้าใจว่า เทฤติควรรณดีในยุคนี้จึงมีเนื้อหาหลักเกี่ยวกับ ประสบการณ์ต่างๆ ในโลกใหม่ (อเมริกา) แห่งนี้ เช่น การสำรวจดินแดน การอพยพตั้งถิ่นฐาน ชีวิตความเป็นอยู่ของดินแดนใหม่ ความอุดมสมบูรณ์ ความสวยงามของภูมิประเทศ สภาพภูมิอากาศ ความหวังของผู้อพยพที่มีต่อดินแดนใหม่แห่งนี้ มิตรภาพและความขัดแย้งระหว่างคนผิวขาวกับพากอินเดียนแดง ตลอดจนความเชื่อและศรัทธาอย่างแรงกล้าในพระผู้เป็นเจ้า ความวิตกกังวลเกี่ยวกับการเป็นผู้ได้รับเลือกจากพระผู้เป็นเจ้า ความดีและบาป ล้วนแล้วแต่เป็นแก่นความคิดหลักของคนในยุคนี้ซึ่งได้รับการถ่ายทอดจากมาอย่างชัดเจนในงานเขียนของยุค ดังจะได้ยกตัวอย่างต่อไป

วรรณคดีชิ้นแรกที่ทำให้เราเข้าใจประวัติศาสตร์อเมริกาได้เป็นอย่างดีคือ บันทึกการเดินทาง (*Journal*) ของคริสโตเฟอร์ โคลัมบัส ซึ่งแปลเป็นภาษาอังกฤษโดยวิลเลียม คาร์ลос วิลเลียมส์ (William Carlos Williams) กวีชาวอเมริกันในศตวรรษที่ 20¹¹ วรรณคดีชิ้นนี้ทำให้ผู้อ่านทราบว่าโคลัมบัสได้ใช้เวลาหลายปีในการที่จะทำให้ผู้อุปถัมภ์ของเขารู้ว่าเขามาบรรลุภารกิจที่จะเดินทางไปยังดินแดนที่อุดมสมบูรณ์ของตะวันออกโดยแหล่งเรือไปทางตะวันตก ภายใต้การสนับสนุนของพระนางอิชาเบลลาแห่งประเทศสเปน เขายังสามารถสานความฝันให้เป็นความจริงด้วยเรือ 3 ลำของเขานั่นเอง (Nina, Pinta และชานตา มาเรีย Santa Maria) เขายังได้เล่าเรื่องราวเกี่ยวกับการเดินทางครั้งแรกอันวิเศษสุดของเขาระบุการจอดเรือที่เมืองชานดาวาร์ (San Salvador) ในปี ค.ศ. 1492 การพยายามของเขายังเป็นเรื่องแรกของอเมริกา ทั้งในเรื่องความไฟแรงและการบันทึกข้อเท็จจริง เขายังได้บรรยายถึงความปฏิโน้มในกระบวนการค้นพบดินแดนใหม่ ความยากลำบากนั้นและการกว่าจะไปสู่ความสำเร็จ และสืบถึงความตื่นตาตื่นใจต่อความลงตัวของธรรมชาติ ณ ดินแดนใหม่แห่งนี้ เขียนบรรยายไว้อย่างละเอียดลออ แม้แต่ภาพของมวลหมู่สาหร่ายให้น้ำซึ่งมีปัตัวหนึ่ง แอบอยู่ในยามรุ่งสาง การบรรยายนี้สืบทอดให้เห็นถึงความรู้สึกโดยเดียวและอ้างว้างที่ทั้งเขาและลูกเรือรู้สึกขณะแล่นเรือเพื่อค้นหาในดินแดนใหม่แห่งนี้ นอกเหนือนี้เรายังเห็นถึงความมุ่งมั่นอย่างเต็มเดียว ความไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค อันเป็นคุณสมบัติที่ดีของ การเป็นผู้นำซึ่งนำพาเข้าไปสู่ความสำเร็จในการค้นพบครั้งนี้

โคลัมบัสได้กล่าวถึงความยากลำบากในการค้นหาเมริกาโดยบรรยายถึงการเดินทาง ของเขานาวันจันทร์ที่ 17 กันยายน ปี ค.ศ. 1492 ว่าเขายังได้เดินเรือไปทางตะวันตกเป็นระยะทางกว่า 50 ลีก¹² (league) แม้ว่าจะพบกับความผิดหวังหลายครั้ง แต่ด้วยความศรัทธาในพระผู้เป็นเจ้าเขายังมั่นว่าเขายังต้องประสบความสำเร็จ แล้วเขาก็เปลี่ยนเส้นทางเดินเรือในวันเสาร์ที่ 22 กันยายน จนกระทั่งในวันอังคารที่ 25 กันยายน เมื่อมาρติน อลองโซ (Martin Alonzo) กล่าวว่าเขาก็ได้พบดินแดนใหม่แล้ว โคลัมบัสก็คุยกับคุณพระผู้เป็นเจ้าทันที ในเช้าวันรุ่งขึ้นพวกเขาก็ต้องพบกับความผิดหวังอีกครั้งในวันพุธที่ 2 ตุลาคม ลูกเรือทุกคนขอให้เขายังคงเดินเรือในวันเสาร์ที่ 22 กันยายน จนกระทั่งในวันอังคารที่ 25 กันยายน เมื่อมาρติน อลองโซ (Martin Alonzo) กล่าวว่าเขาก็ได้พบดินแดนใหม่แล้ว โคลัมบัสก็คุยกับคุณพระผู้เป็นเจ้าทันที ในเช้าวันรุ่งขึ้นพวกเขาก็ต้องพบกับความผิดหวังอีกครั้งในวันพุธที่ 2 ตุลาคม ลูกเรือทุกคนขอให้เขายังคงเดินเรือในวันเสาร์ที่ 22 กันยายน จนกระทั่งในวันอังคารที่ 25 กันยายน เมื่อมาρติน อลองโซ (Martin Alonzo) กล่าวว่าเขาก็ได้พบดินแดนใหม่แล้ว โคลัมบัสก็คุยกับคุณพระผู้เป็นเจ้าทันที ในเช้าวันรุ่งขึ้นพวกเขาก็ต้องพบกับความผิดหวังอีกครั้งในวันพุธที่ 2 ตุลาคม ลูกเรือทุกคนขอให้เขายังคงเดินเรือในวันเสาร์ที่ 22 กันยายน จนกระทั่งในวันอังคารที่ 25 กันยายน เมื่อมาρติน อลองโซ (Martin Alonzo) กล่าวว่าเขาก็ได้พบดินแดนใหม่แล้ว โคลัมบัสก็คุยกับคุณพระผู้เป็นเจ้าทันที ในเช้าวันรุ่งขึ้นพวกเขาก็ต้องพบกับความผิดหวังอีกครั้งในวันพุธที่ 2 ตุลาคม ลูกเรือทุกคนขอให้เขายังคงเดินเรือในวันเสาร์ที่ 22 กันยายน จนกระทั่งในวันอังคารที่ 25 กันยายน เมื่อมาρติน อลองโซ (Martin Alonzo) กล่าวว่าเขาก็ได้พบดินแดนใหม่แล้ว โคลัมบัสก็คุยกับคุณพระผู้เป็นเจ้าทันที ในเช้าวันรุ่งขึ้นพวกเขาก็ต้องพบกับความผิดหวังอีกครั้งในวันพุธที่ 2 ตุลาคม ลูกเรือทุกคนขอให้เขายังคงเดินเรือในวันเสาร์ที่ 22 กันยายน จนกระทั่งในวันอังคารที่ 25 กันยายน เมื่อมาρติน อลองโซ (Martin Alonzo) กล่าวว่าเขาก็ได้พบดินแดนใหม่แล้ว โคลัมบัสก็คุยกับคุณพระผู้เป็นเจ้าทันที ในเช้าวันรุ่งขึ้นพวกเขาก็ต้องพบกับความผิดหวังอีกครั้งในวันพุธที่ 2 ตุลาคม ลูกเรือทุกคนขอให้เขายังคงเดินเรือในวันเสาร์ที่ 22 กันยายน จนกระทั่งในวันอังคารที่ 25 กันยายน เมื่อมาρติน อลองโซ (Martin Alonzo) กล่าวว่าเขาก็ได้พบดินแดนใหม่แล้ว โคลัมบัสก็คุยกับคุณพระผู้เป็นเจ้าทันที ในเช้าวันรุ่งขึ้นพวกเขาก็ต้องพบกับความผิดหวังอีกครั้งในวันพุธที่ 2 ตุลาคม ลูกเรือทุกคนขอให้เขายังคงเดินเรือในวันเสาร์ที่ 22 กันยายน จนกระทั่งในวันอังคารที่ 25 กันยายน เมื่อมาρติน อลองโซ (Martin Alonzo) กล่าวว่าเขาก็ได้พบดินแดนใหม่แล้ว โคลัมบัสก็คุยกับคุณพระผู้เป็นเจ้าทันที ในเช้าวันรุ่งขึ้นพวกเขาก็ต้องพบกับความผิดหวังอีกครั้งในวันพุธที่ 2 ตุลาคม ลูกเรือทุกคนขอให้เขายังคงเดินเรือในวันเสาร์ที่ 22 กันยายน จนกระทั่งในวันอังคารที่ 25 กันยายน เมื่อมาρติน อลองโซ (Martin Alonzo) กล่าวว่าเขาก็ได้พบดินแดนใหม่แล้ว โคลัมบัสก็คุยกับคุณพระผู้เป็นเจ้าทันที ในเช้าวันรุ่งขึ้นพวกเขาก็ต้องพบกับความผิดหวังอีกครั้งในวันพุธที่ 2 ตุลาคม ลูกเรือทุกคนขอให้เขายังคงเดินเรือในวันเสาร์ที่ 22 กันยายน จนกระทั่งในวันอังคารที่ 25 กันยายน เมื่อมาρติน อลองโซ (Martin Alonzo) กล่าวว่าเขาก็ได้พบดินแดนใหม่แล้ว โคลัมบัสก็คุยกับคุณพระผู้เป็นเจ้าทันที ในเช้าวันรุ่งขึ้นพวกเขาก็ต้องพบกับความผิดหวังอีกครั้งในวันพุธที่ 2 ตุลาคม ลูกเรือทุกคนขอให้เขายังคงเดินเรือในวันเสาร์ที่ 22 กันยายน จนกระทั่งในวันอังคารที่ 25 กันยายน เมื่อมาρติน อลองโซ (Martin Alonzo) กล่าวว่าเขาก็ได้พบดินแดนใหม่แล้ว โคลัมบัสก็คุยกับคุณพระผู้เป็นเจ้าทันที ในเช้าวันรุ่งขึ้นพวกเขาก็ต้องพบกับความผิดหวังอีกครั้งในวันพุธที่ 2 ตุลาคม ลูกเรือทุกคนขอให้เขายังคงเดินเรือในวันเสาร์ที่ 22 กันยายน จนกระทั่งในวันอังคารที่ 25 กันยายน เมื่อมาρติน อลองโซ (Martin Alonzo) กล่าวว่าเขาก็ได้พบดินแดนใหม่แล้ว โคลัมบัสก็คุยกับคุณพระผู้เป็นเจ้าทันที ในเช้าวันรุ่งขึ้นพวกเขาก็ต้องพบกับความผิดหวังอีกครั้งในวันพุ�

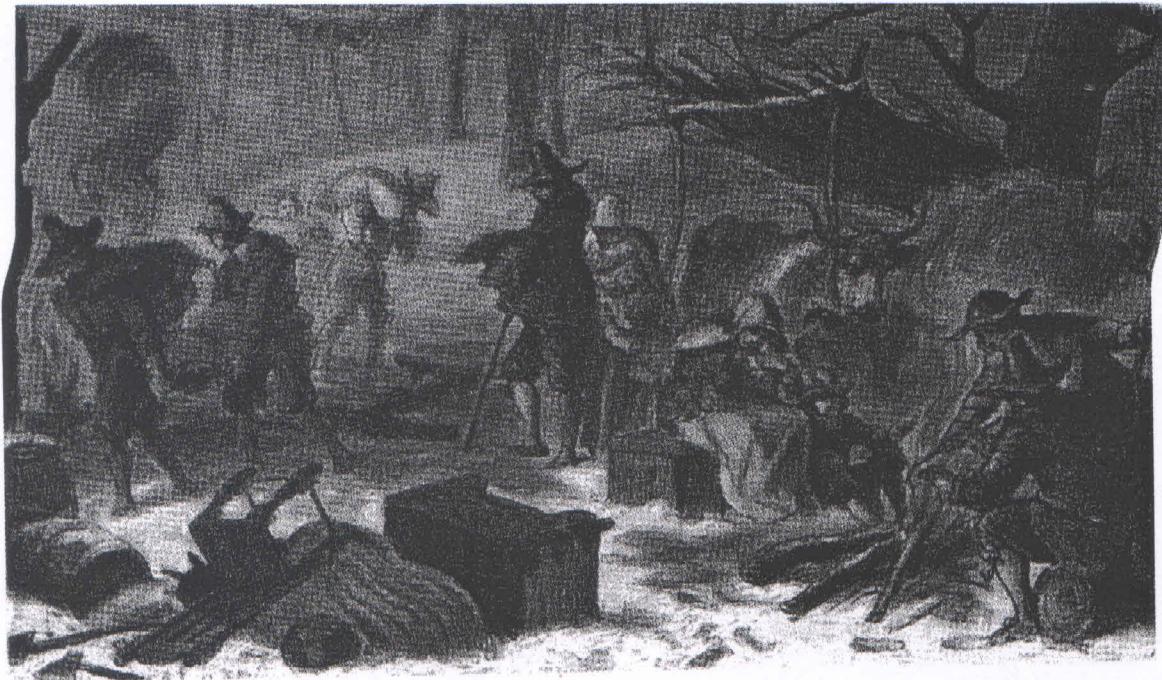
มวลทุ่ปลาทางลักษณะที่คลาสิค เข้าเพลิดเพลินกับการเดินเล่นท่ามกลางแมกไม้ที่สวยงามที่สุดเท่าที่เข้าเคยเห็นมา

งานเขียนชิ้นที่สองที่จากล่าวถึง คือ คำบรรยายเกี่ยวกับนิวอิงแลนด์ (*A Description of New England*) เจียนโดยกัปตันจอห์น สมิท มีเนื้อหาที่คล้ายคลึงกับของโคลัมบัส คือ สมินทรารายถึงประเทศอเมริกาไว้ว่าเหมือนสร้างรัตน์บนดิน เนื่องจากเป็นดินแดนที่มีความอุดมสมบูรณ์ของพืชพันธุ์ร้อนๆ ชื้นๆ มาก เช่น ปลาคอ ขาไชการล่าวเกินจริง (*hyperbole*) ว่าครกิตามที่ตกปลาคอได้มีถึงหนึ่งร้อย สองร้อย หรือสามร้อยตัว ถือว่าเป็นนักตกปลาที่แย่มาก นอกจากนี้เขายังกล่าวถึงที่ดินที่อุดมสมบูรณ์เหมาะสมแก่การเพาะปลูกพืชต่างๆ เช่นแครอต กะหล่ำปลี ฯลฯ สำหรับสมิทแล้ว อเมริกาเป็นอาณาจักรที่เปลี่ยนไปด้วยเสรีภาพและธรรมชาติที่งดงาม ตรงกันข้ามกับในอังกฤษที่ทุกคนต้องเพ้อญกับความยากลำบากในการไร้มีงานทำ ไม่มีที่ดินเป็นของตนเอง หรือต้องทำงานอย่างหนักแต่ได้ค่าตอบแทนเพียงเล็กน้อย ในงานเขียนเรื่องนี้เขาได้สนับสนุนการอพยพมาตั้งถิ่นฐานที่อเมริกาโดยกล่าวถึงผลประโยชน์ที่ขาวอังกฤษผู้ซึ่งประสบภัยหนาว วิกฤตทางเศรษฐกิจในประเทศของตนจะได้รับเมื่ออพยพมาอยู่ที่อเมริกา และได้กล่าวถึงอเมริกาว่าเป็นดินแดนแห่งเสรีภาพและความทุหรา นอกจากนี้ยังได้กล่าวถึงอาชีพที่เป็นที่ต้องการของประเทศอเมริกาอย่างมาก เช่น ข่างน้ำ ข่างก่ออิฐ ขาวประมง ข่างตีเหล็ก ข่างตัดเสือผ้า เป็นต้น สมิทประพันธ์งานนี้เพื่อนำเสนอให้ชาวอังกฤษให้อพยพไปอยู่ประเทศไทย ถือเป็นโอกาสทองของคนยากจนเนื่องจากการเขียนชวนนี้งานของเขางานจึงได้รับการวิจารณ์ว่าเป็นวรรณคดีเชิงโฆษณาชวนเชื่อ (*propaganda or literature of promotion*)

งานชิ้นที่สาม คือ เกี่ยวกับพลีมัท (*Of Plymouth Plantation*) ของ วิลเลียม แบรดฟอร์ดผู้พรรณนาถึงความยากลำบากที่เข้าและพวกพิลigrim

ต้องประสบเมื่อเดินทางจากเมืองเลย์เดน (Leyden) ประเทศออลแลนด์ไปยังรัฐเวอร์จิเนีย แต่ก็ไม่สามารถไปถึงได้เนื่องจากลมพายุ พากเขางานต้องลงจากเรือเมย์ฟล่าวเวอร์ (Mayflower) และอยู่ที่พลีมัทแทน 10 วัน ดินแดนแห่งนี้พากเข้าได้ด้วยรัฐบาลและเลือกตั้งผู้นำผู้นำคนแรกคือ จอห์น คาร์เวอร์ (John Carver) ซึ่งเสียชีวิตในเดือนเมษายน ปี ค.ศ. 1621 หลังจากนั้นแบรดฟอร์ดก็ได้รับเลือกตั้งเป็นผู้นำ และได้รับเลือกตั้งอีกถึง 30 ครั้ง แบรดฟอร์ดและพวกต้องเผชิญกับความอดอย่าง โรคระบาดต่างๆ ตลอดจนมรสุม และอากาศอันหนาวเย็น แม้กระนั้นพวกเขาก็ไม่ยอมท้อด้วยศรัทธาที่มีต่อพระผู้เป็นเจ้าทำให้พวกเขามีกำลังใจที่จะต่อสู้และฟันฝ่าอุปสรรคต่างๆ ถึงแม้ว่ากลุ่มของเขายังเสียชีวิตไปกว่าครึ่งก็ตาม นอกจากนี้เขายังแสดงความขอบคุณต่อพระกรุณากิจคุณของพระองค์ที่ช่วยให้พวกเขารอดชีวิตได้ พวกเขายังคงเดินทางมายังดินแดนแห่งพันธุ์สัญญาด้วยความปลอดภัย พากเข้าเบรย์บตเนย์กับชาวอิสราเอลและได้ใช้ความรักแบ่งปันศรัทธาให้เป็นมิตร ดังจะเห็นได้จากเหตุการณ์ที่กับด้านคริสโตเฟอร์ ใจน์ (Christopher Jones) และบรรดาลูกเรือเมย์ฟล่าวเวอร์เจร้ายไม่ยอมช่วยเหลือพากเข้า แต่พากเขาก็ไม่เคยถือโทษโกรธคนเหล่านั้น ตรงกันข้ามพวกเขากลับช่วยกันดูแลรักษาเมื่อคนเหล่านั้นล้มป่วยลง ด้วยความเชื่อที่ว่าการให้ความรักแก่ผู้อื่นนั้นแม้ว่าเขายังไม่ได้รับการตอบแทนทันทีในโลกมนุษย์แต่เขายังได้รับรางวัลในสรรศ์อย่างแน่นอน แม้ว่าพากเขายังมีปัญหากับพวกอินเดียนแดงที่แอบมาขโมยเครื่องมือของพากเขาก็ตาม วันหนึ่งเขาก็ได้พบกับชาวอินเดียนแดงชื่อ ชาโนเซต (Samoset) ผู้มีความคุยกับพวกเขานานเป็นภาษาอังกฤษและได้แนะนำให้รู้จักกับชาวอินเดียนแดงอีกคนหนึ่งชื่อสควอนโต (Squanto) พากเขางานจึงเชื่อว่าพระผู้เป็นเจ้าประทานส่องคุณนี้มาเพื่อช่วยพวกพิลigrim (pilgrim) โดยเฉพาะ

งานชิ้นที่สี่ "The Flesh and the Spirit" ของแอนน์ แบรดสตรีต (Anne Bradstreet) เป็นบทกวีที่แสดงถึงการโต้แย้งแบบยุคกลาง (medieval debate)

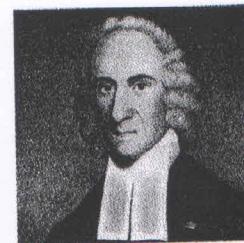
พวกริมกับดูหน้าแรกที่รัฐแมสซาชูเซตส์

64

แอนน์ แบรสตี้

จานาคน อีดเวิร์ด

วิลเลียม เมอร์ด

ส่วนต่อไปสำหรับพวกริมให้ปักข้าวโพด ภาพวาดโดย ซี. ดับบลิว. เจฟ

— ที่นี่เนื้อถึงความสำคัญของพระผู้เป็นเจ้า เป็นการตีความการต้อ้างกันระหว่างพื่น้องสองสาว เป็นการตีความเชิงเปรียบเทียบถึงการต่อสู้กันระหว่างความดีและความชั่วในใจของมนุษย์ เพลชเป็นตัวแทนของผู้ที่มีความดีมั่นในความสุขทางโลก ในขณะที่สปิริตเป็นตัวแทนของผู้ที่มีความชั่วในความสุขในทางธรรม พื่น้องสองสาวซึ่งเป็นฝ่ายแฝดต่างบิดาได้ต้องเดียงกันอย่างรุนแรงถึงความหมายของการใช้ชีวิต โดยเพลชผู้เป็นศิษยาของอาdamพยายามโน้มน้าวใจสปิริตผู้เป็นธิดาของพระผู้เป็นเจ้าให้สนใจความสุขในทางโลกที่สามารถมองเห็นสัมผัสได้ในปัจจุบัน และให้ละทิ้งความสุขในทางธรรมที่เลื่อนลอยเป็นเพียงใจหรือภาพลวงตา แต่สปิริตก็ยืนยันว่าคนชั่วอย่างเพลชจะไม่มีวันมองเห็นความสุขอันล้ำค่าดังที่เรอเห็นได้บทกวีเรื่องนี้สะท้อนให้เห็นถึงความต้องการเป็นผู้ได้รับเลือก ความเชื่อเรื่องผู้ได้รับเลือก ผู้ที่ถูกสาปแบ่ง และนำไปแต่กำเนิดของพวกเพียร์ตันได้เป็นอย่างดี

งานเขียนที่ห้า เรื่อง “งานถักหิน” (Huswifery) ของเอ็ดเวิร์ด เทย์เลอร์¹³ เป็นบทกวีแบบเมตาฟิสิกส์ (Metaphysics) ซึ่งเน้นถึงความเชื่อทางศาสนา กล่าวถึงพระเจ้าว่าเป็นผู้รังสรรค์โดยเปรียบพระองค์เป็นผู้ถักหินและเปรียบมนุษย์ที่พระองค์สร้างสมേือนงานถักหิน กว่าได้ขอร้องพระเจ้าให้ถักหินเป็นผ้าที่สวยงามแตกต่างจากผ้าหินทั่วไป เขาเริ่มต้นบรรยาย แรกด้วยคำริยาว่า “สร้าง” ซึ่งมีความหมายว่า “พระเจ้า” เป็นประทาน (สะท้อนให้เห็นว่าพระเจ้าเป็นศูนย์กลางที่สำคัญ) และใช้คำว่า “ฉัน” เป็นกรรมของประ邈ค คำว่า “สร้าง” (make) นั้นปรากฏในหลายบรรทัดด้วยกันคือในบรรทัดที่ 2, 3, 4, 5, 7, 8 และ 10 เพื่อย้ำถึงบทบาทของพระองค์ในฐานะผู้สร้าง ในกระบวนการสร้างนั้นประกอบไปด้วยขั้นตอนต่างๆ เช่น การปั้นฝ้าย การหก และการย้อมสี โดยที่กวีเองเปรียบตนเองเป็นลักษณะด้วย ลักษณะปั้นฝ้าย กี และผ้า และเปรียบพระเจ้าเป็นผู้ปั้นฝ้าย ผู้หก และผู้ย้อม กวีขอให้พระผู้เป็นเจ้าสร้างให้เข้าเป็นผู้มีความงามดงามทั้งร่างกายและจิตใจ และประดับเขากับความเข้าใจ ความรัก

และมโนธรรมเพื่อเขาจะได้สุดดีเกียรติคุณของพระองค์ให้เป็นที่ประจักษ์ เป็นการแสดงถึงสัมพันธภาพระหว่างพระเจ้ากับมนุษย์

งานเขียนที่หก เรื่องความก้าวหน้าของเมือง (A Progress of Mines) ของวิลเลียม เบิร์ด (William Byrd) ซึ่งมีวิตอญู่ระหว่าง ค.ศ. 1674 - 1744 เขาได้บรรยายถึงเมืองเยอร์มันนา ในปี ค.ศ. 1732 เบิร์ดได้เดินทางไปทางตอนใต้เพื่อไปหาสปอตสวูด (Spotswood) และชมการลุกเหล็กตลอดจนเจราเกี่ยวกับการขายเครื่องเหล็ก รายละเอียดนี้แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของอุตสาหกรรมที่มีต่อการพัฒนาดินแดนใหม่แห่งนี้ และในขณะที่เขาเดินล่นนั้นเขาได้พறรนนาถึงความงามของทัศนียภาพในอเมริกาว่า “ดงงามดุจสวนรักและอุดมไปด้วยทรัพยากรธรรมชาติ การประพันธ์ของเบิร์ดทำให้ผู้อ่านเห็นวิธีรุ่วๆ ของความงามทางตอนใต้ มีความแตกต่างกับกลุ่มนิวอิงแลนด์

เบิร์ดเกิดที่เมืองเจมส์ทาวน์ เมื่ออายุได้ 7 ปี พ่อของเขางดงามไปศึกษาที่ประเทศอังกฤษ และใช้วิตอญู่ที่กรุงลอนดอนเป็นเวลานาน ขณะอยู่ที่อังกฤษนั้นเขาสนุกสนานไปกับสังคมเมืองและการลักครัม แลกเปลี่ยนมาอยู่ที่เวอร์จิเนีย หลังจากที่มีอายุ 55 ปี ดังนั้นวิลลิจิวิตของผู้ดีในตอนใต้จึงแสดงถึงความหรูหรา โอบอุ่น ความดงามของบ้านที่ประดับประดาด้วยถ้วยโลโภชาม ภาพวดของจิตราที่มีชื่อเสียง และหนังสือต่างๆ แม้ว่าคนกลุ่มนี้จะทำงานหนักและเคร่งครัดในศาสนา แต่กลุ่มนี้ก็ไม่เหมือนกับพวกเพียร์ตันผู้ซึ่งพยายามหลีกเลี่ยงสิ่งที่สวยงามและหรูหรา

งานเขียนที่เจ็ด เรื่อง “คนบาปในเงื่อนหัตถ์ของพระผู้เป็นเจ้าที่ปั้นໂกรอ”¹⁴ (Sinners in the Hands of an Angry God) ของ约拿单·爱德华兹 (Jonathan Edwards) เป็นบทเทศน์ที่เขียนขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ให้คนบาปกลัว (hell-fired sermon) โดยการกล่าวถึงความน่าสะพรึงกลัวของนรก เอ็ดเวิร์ด

ได้กล่าวถึงคนบาปทั้งหลายที่ยังเริงร่าด้วยความเข้าใจผิดคิดว่าตนปลดภัย โดยหารู้ไม่ว่าการที่พวกเขายังไม่ตกลงไปในรถนั้นเนื่องจากพระกรุณาของพระผู้เป็นเจ้า

ในบทเทศน์นี้เอ็ดเวิร์ดได้เปรียบเทียบคนบาปว่าหนักเหมือนตะกั่วซึ่งเป็นชาตุที่หนักที่สุด การที่เขายังไม่ตกลงไปในปากนรก เพราะพระเจ้ายืนพระหัตถ์ของพระองค์มารองรับไว้ นอกจากนี้เอ็ดเวิร์ดยังนำเสนอว่าคืนศรแห่งความโกรธของพระเจ้านั้น เล็งมาจังหวัดใจของคนบาป และเปรียบคนบาปกับแมลงที่นำขยะแยกในสายตาของพระเจ้า เขาเปรียบความโกรธของพระเจ้าดุจดังไฟ น้ำที่พร้อมจะทะลักออกมาราคาเขื่อน ในตอนท้ายเขาได้นอกให้คนบาปทุกคนกลับตัวกลับใจในขณะที่ยังมีโอกาส ก่อนที่จะสายเกินไป หากพระเจ้าหมตความกรุณาในพวกราชแล้วพวกเขาก็จะต้องเดือดร้อนและทนทุกข์ทรมานอย่างแสนสาหัส งานเขียนขึ้นนี้แสดงถึงความเชื่อในเรื่องวันพิพากษาของข้าคริสต์ทุกคน

และสะท้อนถึงความวิตกกังวลของคนในยุคนี้ที่ต้องการได้เป็นผู้ที่พระเจ้าเลือก

จากตัวอย่างวรรณกรรมที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นว่านักเขียนในยุคนี้เป็นนักสำรวจผู้มาตั้งถิ่นฐานในประเทศอเมริกา ชาวอาณานิคม และนักเดินทาง เนื่องจากความมุ่งหวังที่จะเข้าขวนข่าวอังกฤษมาตั้งถิ่นฐานในโลกใหม่แห่งนี้ และมีเจตจำนงที่สำคัญที่สุดคือต้องการสอนปรัชญาทางศาสนา นักเขียนเหล่านี้มีความมุ่งหมายที่จะสร้างวรรณกรรมพื้นเมือง หรือมีได้มองว่าตนเองนั้นเป็นนักเขียนเมืองอาชีพ งานเขียนจึงออกแบบในรูปแบบของการบันทึกการเดินทาง บทเทศน์ ความคิดเขิงเทววิทยา การตีแย้ง เทศุการณ์ทางประวัติศาสตร์ ไดอารี และบทกวีที่แห่งด้วยแนวคิดทางศาสนา ดังนั้นในทางกลับกันการอ่านวรรณคดีในยุคนี้จะทำให้ผู้อ่านได้เข้าใจเทศุการณ์ทางประวัติศาสตร์ และแนวความคิดทางปรัชญา และศาสนาได้ชัดเจนยิ่งขึ้นด้วย

เ ร ช น อ ร ช ณ

¹ สาเหตุที่ชาวอังกฤษพยายามข้าว่าชาติอื่นนั้นเนื่องจากในช่วงที่ชาวบุโรเปเดินทางมา สมเด็จพระนางเจ้าเอลิซาเบธยังไม่ทรงสนพระทัยเผยแพร่องริการเท่าใดนัก หากแต่เม่นที่จะสนับสนุนส่งเสริมการค้าทางทะเลวันออกไกลโดยทรงก่อตั้งบริษัทธิสตอร์นิเดย์ จำกัด ประกอบกับทรงยังไม่เล็งเห็นผลประโยชน์ที่จะได้รับจากดินแดนใหม่แห่งนี้เท่าใดนัก ซึ่งทำให้เซอร์ วอลเทอร์ ราลีย์ (Sir Walter Raleigh) เสียใจมาก

² กัปตัน จอห์น สมิท มีวิวัฒนาการที่ช่วงระหว่างปี ค.ศ. 1580 - 1631 นอกจากจะเขียนเรื่อง **A Description of New England** แล้ว เขายังเขียน **A True Relation** เป็นเรื่องแรกที่แสดงถึงสัมพันธภาพที่ดงามระหว่างชาวผิวขาวและชาวอินเดียนแดง เป็นต้นกำเนิดของต้านทานอันเลื่องชื่อของเจ้าหญิงโพคาชอนทาส (Pocahontas)

³ วิลเลียม แบรดฟอร์ด มีวิวัฒนาการที่ช่วงระหว่างปี ค.ศ. 1663 - 1752

⁴ จอห์น วินthrop มีวิวัฒนาการที่ช่วงระหว่างปี ค.ศ. 1588 - 1649 เป็นผู้ว่าการคนแรกของอาณานิคมแห่งนี้ ต่อมาคนกลุ่มนี้ได้จัดตั้งมหาวิทยาลัยยาร์วาร์ดขึ้นเป็นแห่งแรก ในปี ค.ศ. 1636

⁵ ต่อมานี้การตั้งข้ออภินิหารแบบนี้ว่าเจมส์ทาวน์เพื่อเป็นเกียรติแด่พระเจ้าเจมส์一世แห่งราชอาณาจักรอังกฤษที่ตั้งๆ ของอเมริกาจะเห็นว่ามีการตั้งข้อเพื่อเป็นเกียรติแก่ชาติอังกฤษและพระราชนิรันดร์แห่งประเทศไทย ที่เป็น

แหลมเขนรีและรัฐเวอร์จิเนียเพื่อเป็นเกียรติแก่พระเจ้าเคนรีและสมเด็จพระนางเจ้าอลิซาเบทผู้ทรงเป็นสุดนิวยอร์ก เพื่อเป็นเกียรติแก่ชาวช่างศิลป์อิรักแห่งอังกฤษ

⁶ กลุ่มนี้เรียกว่า *separatists* หรือพวคพิลigrims

⁷ กลุ่มนี้เรียกว่า *non-separatists*

⁸ เป็นที่น่าสังเกตว่า�ักเขียนในยุคนี้ส่วนใหญ่จะเป็นนักเดินเรือสำรวจ หรือนักเทคน์

⁹ จอห์น แคลวนเป็นนักปฏิรูปศาสนาชาวฝรั่งเศส มีชีวิตอยู่ระหว่าง ค.ศ. 1509 - 1604 คำสั่งสอนของเขามีอิทธิพลอย่างกว้างขวางในประเทศต่างๆ เช่น อังกฤษ สกอตแลนด์ ฝรั่งเศส และสวิตเซอร์แลนด์ ด้วยแต่ช่วงศตวรรษที่ 17 งานเขียนที่สำคัญของเขามี *Institutes of the Christian Religion*

¹⁰ มาร์ติน ลูเทอร์ เป็นนักปฏิรูปศาสนาชาวเยอรมัน มีชีวิตอยู่ระหว่าง ค.ศ. 1509 - 1604

¹¹ วิลเลียม คาร์ลос วิลเลียม เป็นกวีชาวอเมริกันมีชีวิตอยู่ระหว่างปี ค.ศ. 1883 - 1963

¹² เป็นหน่วยของระยะทาง 1 ลีก เท่ากับ 4 ไมล์

¹³ เอดเวิร์ด เทียเลอร์เป็นกวีที่มีชีวิตอยู่ระหว่าง ค.ศ. 1642 - 1729

¹⁴ เขาได้เทศน์เมื่อวันที่ 8 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 1741

¹⁵ เขายังคงใช้ชีวิตอยู่ระหว่างปี ค.ศ. 1703 - 1758

บ ร ร ณ า น ุ ก ร ى ນ

American Literature. New York : Glencoe Publishing Company, 1991

Mc Micheal, George, ed. Concise Anthology of American Literature. 2nd ed. New York : Macmillan Publishing Company, 1985.

Mc Micheal, George, ed. Anthology of American Literature General. 5th ed. New York : Macmillan, 1993.

McQuade, Donald, ed. The Harper Single Volume American Literature. 3rd ed. New York : Longman, 1999.

Spiller, Robert E, ed. Literary History of the United States. New York : Macmillan, 1974.

Spiller, Robert E. and Blodgett, Harold, ed. American Literature. New York : Macmillan, 1949.

ท ี น า ภ า ப ர ச ு ந உ

American Literature. New York : Glencoe Publishing Company, 1991.

มนุษยศาสตร์
สหวิทยาการแห่งชีวิต

จัดพิมพ์ในโอกาสครบรอบ 20 ปี พุทธศักราช 2544
มนุษยศาสตร์ สหวิทยาลัยเกษตรศาสตร์